AANBEVELINGEN

AANBEVELING (EU) 2021/1222 VAN DE COMMISSIE

van 20 juli 2021

tot vaststelling van een "praktische handleiding" voor Europese samenwerking op het gebied van kustwachttaken

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 292,

Gezien Verordening (EU) 2019/473 van het Europees Parlement en de Raad van 19 maart 2019 betreffende het Europees Bureau voor visserijcontrole ([1]) (EFCA), en met name artikel 8, lid 3,

Gezien Verordening (EG) nr. 1406/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2002 tot oprichting van een Europees Agentschap voor maritieme veiligheid ([2]) (EMSA), en met name artikel 2 ter,

Gezien Verordening (EU) 2019/1896 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2019 betreffende de Europese grens- en kustwacht en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1052/2013 en Verordening (EU) 2016/1624 ([3]), en met name artikel 69, lid 3,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Overeenkomstig de bovengenoemde artikelen in de oprichtingsverordeningen van de drie EU-agentschappen stelt de Commissie in nauwe samenwerking met de lidstaten, het EFCA, het EMSA en Frontex een praktische handleiding voor Europese samenwerking op het gebied van kustwachttaken (hierna "de handleiding") ter beschikking. De handleiding bevat richtsnoeren, aanbevelingen en beste praktijken voor informatie-uitwisseling.

(2) In overeenstemming met hun rechtshandelingen werken de drie agentschappen binnen het interagentschappelijk samenwerkingskader ([4]) nauw samen, met de rechtstreekse steun van de Europese Commissie. Zij bieden versterkte ondersteuning en bijstand aan nationale autoriteiten bij de uitvoering van kustwachttaken op nationaal en Unieniveau en, indien van toepassing, op internationaal niveau.

(3) De Europese Commissie heeft de drie agentschappen de opdracht gegeven de handleiding in nauwe samenwerking met deskundigen van de lidstaten op te stellen.

(4) In het herziene actieplan voor de strategie van de Europese Unie voor maritieme veiligheid ([5]), dat op 26 juni 2018 door de Raad is aangenomen, wordt eraan herinnerd dat het van belang is de kustwachtaspecten van maritieme beveiliging de nodige aandacht te geven door het bevorderen van synergieën tussen de civiele en militaire actoren die kustwachttaken vervullen. Met het plan worden het EFCA, het EMSA en Frontex ertoe aangespoord hun onderlinge samenwerking op dit gebied verder te verdiepen,

HEEFT DE VOLGENDE AANBEVELING VASTGESTELD:

1. Bij deze aanbeveling wordt de handleiding vastgesteld als een praktische gids voor civiele en militaire autoriteiten van de Unie bij de uitvoering van kustwachttaken, wat de grensoverschrijdende en sectoroverschrijdende samenwerking tussen hen vergemakkelijkt.

([1]) PB L 83 van 25.3.2019, blz. 18.
([2]) PB L 208 van 5.8.2002, blz. 1.
([3]) PB L 295 van 14.11.2019, blz. 1.
([4]) Het EFCA, het EMSA en Frontex hebben gezamenlijk tripartiete werkafspraken met betrekking tot hun onderlinge samenwerking gemaakt, die door hun respectieve bestuursorganen zijn goedgekeurd. Deze zijn in werking getreden in maart 2017 en verlengd in maart 2021.
([5]) https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10494-2018-INIT/nl/pdf

2. De handleiding bevat een transparante compilatie van diensten en informatie die via de drie agentschappen beschikbaar zijn. Zij helpt synergieën tot stand te brengen en dubbel werk en/of redundantie van inspanningen te voorkomen bij de samenwerking tussen de lidstaten en de drie agentschappen, wat schaalvoordelen oplevert.

3. De handleiding is toegespitst op de vijf interagentschappelijke samenwerkingsgebieden: uitwisseling van informatie, bewakings- en communicatiediensten, capaciteitsopbouw, risicoanalyse en delen van capaciteit. De handleiding is voornamelijk beperkt tot sectoroverschrijdende onderwerpen en heeft betrekking op de lidstaten van de EU en de staten van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA).

4. De belangrijkste eindgebruikers van deze handleiding zijn de nationale autoriteiten voor elke kustwachttaak in elke lidstaat. De handleiding is bedoeld ter ondersteuning van de met de planning en coördinatie belaste nationale autoriteiten, die moeten weten en begrijpen hoe hun partners zijn georganiseerd en welke diensten en samenwerking zij verlenen.

5. De "uitwisseling van informatie" verloopt hetzij manueel, hetzij via geautomatiseerde processen/systemen, met volledige inachtneming van de gevestigde toegangsrechten tot gegevens, informatie en inlichtingen. Dat gebeurt binnen de grenzen van het rechtskader van de agentschappen en met inachtneming van de grondrechten, waaronder de voorschriften inzake gegevensbescherming.

6. De handleiding schept geen nieuwe rechten of plichten voor nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor kustwachttaken en bevat evenmin interpretatieve richtsnoeren over bestaande rollen, regels en verantwoordelijkheden. De handleiding is niet van invloed op de wettelijke verplichtingen van lidstaten of agentschappen en mag niet worden gebruikt om aspiraties van belanghebbenden te bevorderen.

7. Deze handleiding wordt aangevuld met praktische informatie, waaronder: a) catalogi van diensten, producten, opleidingscursussen, richtsnoeren en handleidingen voor beste praktijken voor alle interagentschappelijke activiteiten ter ondersteuning van kustwachttaken in de lidstaten; b) regionale/internationale/nationale/bilaterale/multilaterale samenwerkingskaders, en c) "landenfactsheets" met gegevens over de structuur en organisatie van kustwachttaken in de EU-lidstaten en de EVA-staten.

8. Die praktische informatie zou door de drie agentschappen actueel moeten worden gehouden, met inbreng van de nationale autoriteiten voor de "landenfactsheets". Ze zal beschikbaar zijn via een onlineplatform dat door het EFCA wordt beheerd in nauwe samenwerking met de andere twee agentschappen en de Commissie.

9. De lidstaten zouden de in de handleiding vervatte richtsnoeren, aanbevelingen en beste praktijken voor informatie-uitwisseling moeten volgen en onderling samen moeten werken om de "landenfactsheets" actueel te houden, zonder daarbij dubbel te rapporteren indien de informatie reeds aan de agentschappen ter beschikking is gesteld.

10. Deze aanbeveling is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel, 20 juli 2021.

Voor de Commissie
Virginijus SINKEVIČIUS
Lid van de Commissie

BIJLAGE

1. **INLEIDING**

Binnen de Europese Unie zijn meer dan driehonderd civiele en militaire autoriteiten verantwoordelijk voor de uitvoering van kustwachttaken. Er moet worden gezorgd voor nauwe grens- en sectoroverschrijdende ([1]) samenwerking en coördinatie tussen deze autoriteiten om dubbel werk en redundantie van inspanningen te voorkomen en synergieën tot stand te brengen.

In de EU en de Europese Economische Ruimte ondersteunen het Europees Bureau voor visserijcontrole (EFCA), het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA) en het Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex) de nationale autoriteiten bij de uitvoering van kustwachttaken. Om deze steun op nationaal en EU-niveau en, in voorkomend geval, op internationaal niveau te verlenen, zijn de oprichtingsverordeningen van elk van de drie agentschappen in 2016 gewijzigd met een gemeenschappelijk artikel over Europese samenwerking inzake kustwachttaken ([2]). In het gemeenschappelijk artikel worden vijf gebieden voor samenwerking aangewezen, namelijk:

1) "het delen, samenbrengen en analyseren van informatie die beschikbaar is in systemen voor de rapportage van vaartuigen en andere informatiesystemen die worden gehost door of die toegankelijk zijn voor die agentschappen, overeenkomstig hun respectieve rechtsgronden en onverminderd het eigendomsrecht van de lidstaten op de gegevens;

2) het verstrekken van bewakings- en communicatiediensten op basis van geavanceerde technologie, waaronder in de ruimte gestationeerde infrastructuur en grondinfrastructuur en sensoren die op platformen worden geplaatst;

3) capaciteitsopbouw door het opstellen van richtsnoeren en aanbevelingen, het instellen van beste praktijken, alsook door het verstrekken van opleiding en uitwisseling van personeel;

4) verbetering van de informatie-uitwisseling en samenwerking op het gebied van kustwachttaken, onder meer door operationele problemen en nieuwe risico's op maritiem gebied te analyseren;

5) capaciteit te delen door operaties met meerdere doelen te plannen en uit te voeren en door materieel en andere capaciteiten te delen, voor zover deze activiteiten door die agentschappen worden gecoördineerd en zijn goedgekeurd door de bevoegde instanties van de betrokken lidstaten.".

In het gemeenschappelijk artikel van de gewijzigde oprichtingsverordening van de drie agentschappen werd ook voorzien in de ontwikkeling van een "praktische handleiding" inzake Europese samenwerking op het gebied van kustwachttaken, zoals hieronder beschreven:

"De Commissie stelt in nauwe samenwerking met de lidstaten, het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid, het Europees grens- en kustwachtagentschap en het Europees Bureau voor visserijcontrole, een praktische handleiding inzake Europese samenwerking op het gebied van kustwachttaken ter beschikking. Die handleiding bevat richtsnoeren, aanbevelingen en beste praktijken voor informatie-uitwisseling. De handleiding wordt door de Commissie in de vorm van een aanbeveling goedgekeurd.".

De praktische handleiding bevat in één document een transparante compilatie van diensten en informatie die via de drie EU-agentschappen beschikbaar zijn. Ze kan dan ook bijdragen tot de totstandbrenging van synergieën en de voorkoming van dubbele en/of overbodige inspanningen in de samenwerking tussen de lidstaten en de agentschappen.

2. **ACHTERGROND**

Het concept van de handleiding is voor het eerst ontwikkeld door de Europese Commissie in een discussienota die werd gepresenteerd tijdens het eerste jaarlijkse Europese evenement over kustbewaking (Annual European Coast Guard Event — AECGE) in Spanje in april 2018. Vervolgens hebben de lidstaten via de raad van bestuur van elk van de agentschappen deskundigen aangewezen om de handleiding te helpen ontwikkelen. Parallel daarmee werd een kleine interagentschappelijke werkgroep opgericht om de eerste editie uit te brengen.

Het project werd gelanceerd tijdens een startworkshop in Lissabon, die werd georganiseerd door het EMSA op 29 januari 2019 en werd bijgewoond door deskundigen van de lidstaten. Vóór de workshop werd een discussienota opgesteld door de interagentschappelijke werkgroep, die door de Commissie werd goedgekeurd en vervolgens onder de deelnemers aan de workshop werd verspreid. De lidstaten en de landen van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA) hebben 43 deskundigen aangewezen om deel te nemen aan het ontwerpproces. De Commissie werd bij de workshop vertegenwoordigd door het directoraat-generaal Migratie en Binnenlandse Zaken (DG HOME), het directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij (DG MARE) en het directoraat-generaal Mobiliteit en Vervoer (DG MOVE).

([1]) Met "sectoroverschrijdend" wordt bedoeld dat er kustwachttaken bij betrokken zijn die onder de bevoegdheid van ten minste twee agentschappen van de Europese Unie vallen (bijvoorbeeld visserij en grenscontrole).

([2]) Artikel 8, lid 3, van Verordening (EU) 2019/473; artikel 69, lid 3, van Verordening (EU) 2019/1896; artikel 2 ter, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1406/2002 (geconsolideerde versie van 6 oktober 2016).

In de discussienota werden drie belangrijke elementen voor de handleiding voorgesteld, namelijk:

a) catalogi van diensten, producten, opleidingscursussen, richtsnoeren en handleidingen voor beste praktijken voor alle interagentschappelijke activiteiten ter ondersteuning van kustwachttaken in de lidstaten;

b) regionale samenwerkingskaders, en

c) "landenfactsheets" met gegevens over de structuur en organisatie van kustwachttaken.

Deze benadering van de inhoud van de handleiding werd in het algemeen onderschreven door de vertegenwoordigers van de lidstaten en door de Commissie. Het vormde de basis voor het ontwerpproces en de voortdurende dialoog met de deskundigen van de lidstaten.

2.1. **Gebruikers**

De belangrijkste eindgebruikers van de handleiding zijn de nationale autoriteiten voor elke kustwachttaak in elke lidstaat. De handleiding is bedoeld ter ondersteuning van de met de planning en coördinatie van activiteiten belaste nationale autoriteiten, die moeten weten en begrijpen hoe hun partners zijn georganiseerd en welke diensten en samenwerking zij verlenen.

2.2. **Doelstellingen**

De doelstellingen van de handleiding zijn:

a) alle sectoroverschrijdende diensten beschrijven die beschikbaar zijn via de agentschappen, en de lidstaten en agentschappen een leidraad verstrekken over de wijze waarop toegang kan worden verkregen tot die diensten;

b) een overzicht geven van de opleidingsmogelijkheden en handboeken die door de agentschappen zijn ontwikkeld en van de wijze waarop er toegang toe kan worden verkregen;

c) een overzicht geven van de bestaande samenwerkingsmechanismen met een kustwachtfunctie die verband houden met de praktische werkzaamheden van de lidstaten;

d) de lidstaten voorzien van factsheets met een overzicht van de nationale autoriteiten die betrokken zijn bij kustwachttaken, met inbegrip van hun contactpunten.

De handleiding is ontwikkeld als praktische gids en bevat verwijzingen naar beste praktijken voor eindgebruikers. Het is niet de bedoeling alle diensten te bestrijken, maar om deze diensten te beschrijven en de lidstaten en agentschappen een leidraad te bieden over de wijze waarop zij in voorkomend geval toegang tot deze diensten kunnen krijgen. De catalogi en factsheets, die een aanvulling vormen op de handleiding, kunnen mettertijd worden gewijzigd om rekening te houden met wijzigingen in de regelgeving of wijzigingen in de samenwerking tussen de agentschappen en de lidstaten.

De handleiding bestrijkt bestaande activiteiten op het gebied van kustwachttaken en is een toegangspunt voor de nationale autoriteiten van de lidstaten om de hierboven bedoelde informatie te verkrijgen. De handleiding is niet bedoeld om de wettelijke mandaten/verplichtingen van de lidstaten of agentschappen te beïnvloeden en mag niet worden gebruikt om aspiraties van belanghebbenden te bevorderen (d.w.z. het is geen "verlanglijstje" van mogelijke activiteiten).

Op nationaal niveau wordt verwezen naar alle entiteiten, met inbegrip van die welke mogelijk niet vertegenwoordigd zijn in het EFCA, het EMSA of Frontex, d.w.z. marines of douaneautoriteiten.

2.3. **Reikwijdte van de handleiding**

De handleiding:

a) bestrijkt de vijf interagentschappelijke samenwerkingsgebieden;

b) is voornamelijk beperkt tot sectoroverschrijdende onderwerpen;

c) bestrijkt onderwerpen met één functie die onder de bevoegdheid van ten minste twee instanties kunnen vallen (bv. maritieme bewaking);

d) heeft betrekking op de lidstaten van de EU en de EVA-staten;

e) omvat de inbreng van de lidstaten in de vorm van factsheets, waarin onder meer bestaande regionale en internationale samenwerkingsmechanismen worden aangewezen;

f) omvat alle (civiele of militaire) entiteiten die verantwoordelijk zijn voor kustwachttaken (bijvoorbeeld de marine van een lidstaat met een kustwachtfunctie valt hieronder).

Er zij op gewezen dat de handleiding geen betrekking heeft op kustwachttaken die niet onder de mandaten van de agentschappen vallen.

2.4. **Inhoud van de handleiding**

De handleiding, aangevuld met de catalogi en factsheets, bestaat uit de hieronder beschreven elementen.

a) De dienstencatalogus is toegespitst op interagentschappelijke diensten die momenteel beschikbaar zijn voor belanghebbenden in de lidstaten en die de uitvoering van kustwachttaken ondersteunen.

b) De opleidingscatalogus, die integraal deel uitmaakt van de capaciteitsopbouwactiviteiten van de agentschappen, bestrijkt alle opleidingen die door de drie agentschappen (op alle maritieme gebieden) worden aangeboden en die momenteel beschikbaar zijn voor belanghebbenden in de lidstaten. Deze opleidingen worden georganiseerd door één agentschap, of door twee of drie agentschappen samen.

c) De catalogus met richtsnoeren en handleidingen voor beste prakijken is bedoeld om alle richtsnoeren en handleidingen voor beste praktijken te bestrijken die belanghebbenden via de drie agentschappen ter beschikking staan. Deze richtsnoeren en handleidingen voor beste praktijken worden aangeboden door één agentschap of door twee of drie agentschappen samen. Daarnaast bestaan er al lang verschillende regionale samenwerkingsregelingen binnen en buiten Europa waarbij belanghebbenden uit de EU betrokken zijn. In het kader van deze regelingen zijn talrijke richtsnoeren en handleidingen voor beste praktijken ontwikkeld die relevant worden geacht voor de handleiding, en in de handleidingencatalogus zijn de nodige verwijzingen opgenomen.

d) Het deel over regionale/internationale/bilaterale/multilaterale samenwerking biedt een representatieve steekproef van enkele van de coördinatie- en samenwerkingsmechanismen die in Europa en daarbuiten bestaan, voor het volledige spectrum van kustwachttaken. Een specifiek deel (beschikbaar via het speciale onlineplatform) beschrijft een groot aantal van deze mechanismen en elk van deze mechanismen is gekoppeld aan de afzonderlijke landenfactsheets (zie hieronder). Dit stelt elk land in staat aan te geven of het aan elk van deze mechanismen deelneemt.

e) De landenfactsheets zijn bedoeld om aan te geven welke organisatie bij welke specifieke kustwachttaak betrokken is in elk land. Het sjabloon voor de factsheets werd ontwikkeld in overleg met de door de raad van bestuur van de agentschappen aangewezen deskundigen en de sjablonen werden vervolgens ingevuld door de verschillende landen.

3. **KUSTWACHTTAKEN EN INTERAGENTSCHAPPELIJKE SAMENWERKINGSGEBIEDEN**

3.1. **Toepassingsgebied**

Voor de toepassing van de handleiding worden kustwachttaken (coast guard functions — CGF's) beschouwd als die welke gewoonlijk door de drie agentschappen worden genoemd. De lijst werd oorspronkelijk als volgt opgesteld door het Europees Forum voor kustwachttaken (European Coast Guard Functions Forum — ECGFF) (niet volgens prioriteit gerangschikt):

a) maritieme veiligheid, met inbegrip van het beheer van het scheepverkeer;

b) hulpverlening bij scheepsongevallen en hulpverlening op zee;

c) visserijinspectie en -controle;

d) maritieme grenscontrole;

e) bescherming van het mariene milieu en respons;

f) preventie en bestrijding van illegale mensenhandel en -smokkel en de daarmee verband houdende handhaving van het zeerecht;

g) maritieme opsporing en redding;

h) maritiem toezicht en maritieme bewaking;

i) maritieme-douaneactiviteiten;

j) respons bij maritieme ongevallen en rampen;

k) maritieme veiligheid en veiligheid van schepen en havens.

3.2. **Interagentschappelijke samenwerking**

In het kader van het pakket inzake een Europese grens- en kustwacht dat de EU in september 2016 heeft aangenomen, zijn de oprichtingsverordeningen van de drie agentschappen gewijzigd om samenwerking tussen deze agentschappen op te nemen ter ondersteuning van de nationale autoriteiten die kustwachttaken uitvoeren. Dit is gedaan om de doeltreffendheid en efficiëntie van de steun van het EFCA, het EMSA en Frontex aan hun respectieve belanghebbenden te vergroten.

De gewijzigde verordeningen bieden ook een expliciete rechtsgrondslag voor de drie agentschappen om hun krachten te bundelen en de activiteiten te stroomlijnen teneinde het maritieme omgevingsbewustzijn en de maritieme respons uit te breiden en om diensten op maat te verlenen aan nationale autoriteiten die kustwachttaken uitvoeren.

In het mandaat worden expliciet vijf samenwerkingsgebieden gedefinieerd, zoals uiteengezet in deel 1 van dit document, maar de medewetgevers hebben het aan de agentschappen overgelaten om te bepalen hoe deze samenwerking in de praktijk werkt en om ze in werkafspraken te formaliseren. Deze werkafspraken werden goedgekeurd door de raad van bestuur van Frontex en de raad van bestuur van het EFCA en het EMSA.

Vervolgens zijn door de drie agentschappen gezamenlijk tripartiete werkafspraken (TWA) ontwikkeld, die door hun respectieve bestuursorganen zijn goedgekeurd, in maart 2017 in werking zijn getreden en in maart 2021 zijn verlengd. De TWA voorzien in de oprichting van een stuurgroep voor het beheer van de interagentschappelijke samenwerking op de vijf door de medewetgevers bepaalde gebieden.

De stuurgroep keurt jaarlijks vóór 1 september het jaarlijkse strategische plan voor de uitvoering van de TWA goed. Het plan wordt vervolgens voorgelegd aan de bestuursorganen van het EFCA, het EMSA en Frontex met het oog op goedkeuring en opname in de enkelvoudige programmeringsdocumenten van de drie agentschappen.

Het jaarlijkse strategische plan geeft de prioriteiten aan op basis van de vijf samenwerkingsterreinen. Het dient als basis voor de jaarlijkse uitvoeringsplannen, waarin in detail de activiteiten worden beschreven die elk agentschap in een bepaald jaar zal uitvoeren in het raamwerk van het kustwachtsamenwerkingskader.

Voorts werd in 2017 overeengekomen dat het AECGE zou worden georganiseerd door het agentschap dat op dat ogenblik voorzitter is van de TWA-stuurgroep. Het AECGE heeft tot doel de nationale autoriteiten met kustwachttaken en andere EU- en internationale partners te raadplegen over de samenwerkingsactiviteiten van de drie agentschappen.

3.3. **Overeenkomsten inzake dienstverleningsniveau**

Tussen de drie agentschappen bestaan reeds een aantal overeenkomsten inzake dienstverleningsniveau (service level agreements — SLA's). Deze SLA's hebben betrekking op de dagelijkse operationele ondersteuning van kustwachttaken door de agentschappen.

Hierna volgt een lijst van SLA's tussen de drie agentschappen vanaf mei 2020:

a) SLA tussen EFCA en EMSA, die is opgesteld in 2012 en sindsdien regelmatig is vernieuwd en uitgebreid. Het wordt momenteel automatisch op jaarbasis verlengd en heeft betrekking op de verlening van specifieke geïntegreerde maritieme diensten door het EMSA aan het EFCA en mechanismen voor door het EMSA gecontracteerde vaartuigen die voor EFCA-activiteiten worden gebruikt. Het EFCA kan in het kader hiervan ook gebruikmaken van het op afstand bestuurd luchtvaartuigsysteem van het EMSA (Remotely Piloted Aircraft System (RPAS)) voor activiteiten op het gebied van monitoring en controle van de visserij en samenwerking op het gebied van verontreinigingsbestrijding;

b) SLA tussen het EMSA en Frontex, dat is opgesteld in 2013 en sindsdien regelmatig is vernieuwd en uitgebreid. Het loopt momenteel voor onbepaalde tijd en omvat de verlening van speciale maritieme diensten door het EMSA ter ondersteuning van Eurosur voor Frontex en een mechanisme voor Frontex om het RPAS van het EMSA te gebruiken voor grenscontroleactiviteiten;

c) SLA tussen het EFCA en Frontex voor het verlenen van diensten ter ondersteuning van EFCA-activiteiten, met inbegrip van bewakingsdiensten vanuit de lucht en de inzet van offshore-patrouillevaartuigen (OPV). Het wordt automatisch op jaarbasis verlengd;

d) SLA tussen het EFCA en Frontex voor het verlenen van diensten voor grensbewaking binnen Eurosur. Het wordt automatisch op jaarbasis verlengd en is regelmatig bijgewerkt en gewijzigd.

4. **DIENSTENCATALOGUS**

De dienstencatalogus bevat een lijst van de diensten die beschikbaar zijn voor de lidstaten en de drie agentschappen, en bij de verlening waarvan bijdragen van twee of meer agentschappen betrokken zijn.

Aangezien kustwachttaken "incidentgedreven" ([3]) acties en/of "monitoringgedreven" ([4]) acties omvatten, ontwikkelen de drie agentschappen diensten om dergelijke acties te ondersteunen.

([3]) "Incidentgedreven": de autoriteiten zijn stand-by om desgevraagd te reageren op ad-hocsituaties, bijvoorbeeld opsporings- en reddingsoperaties.

([4]) "Monitoringgedreven": de autoriteiten patrouilleren en inspecteren voortdurend zeebekkens om mogelijk onwettelijke situaties te identificeren, bijvoorbeeld illegale visserijactiviteiten of vaartuigen die betrokken zijn bij smokkel of illegale olielozingen.

De lijst van diensten, met informatie over wie toegang heeft tot deze diensten en informatie over hoe toegang kan worden verkregen, wordt verstrekt op het bijbehorende onlineplatform. Daarnaast zijn hieronder beschrijvingen te vinden van de belangrijkste datasets die bij de verlening van die diensten worden gebruikt.

De dienst kan bestaan uit een reeks datasets, bijbehorende databanken, platforms en instrumenten. Hij kan processen combineren die verband houden met het verzamelen, beheren, exploiteren en visualiseren van gegevens.

4.1. **Vaartuigposities, -kenmerken en gerelateerde gegevens**

Voor de levering van deze diensten wordt een reeks gegevensbronnen gebruikt. De EMSA-diensten zijn bijvoorbeeld gebaseerd op geavanceerde gegevensverwerking, waarbij gebruik wordt gemaakt van gegevens die rechtstreeks beschikbaar zijn via de maritieme toepassingen van het agentschap of uit externe bronnen afkomstig zijn. Afhankelijk van de gebruiker kunnen verschillende combinaties van gegevens rechtstreeks naar nationale systemen worden gestreamd, op een gebruikersvriendelijke grafische interface worden gepresenteerd en op mobiele apparaten worden afgeleverd. De gegevens worden verspreid volgens gevestigde toegangsrechten.

Enkele van de belangrijkste gegevensbronnen zijn:

a) Terrestrial Automatic Identification System

Het Terrestrial Automatic Identification System (T-AIS) is een maritiem zendsysteem, gebaseerd op de transmissie van zeer hoogfrequente radiosignalen. Schepen verzenden berichten met hun scheepsidentificatie, -positie en -koers, alsmede informatie over hun lading. In Europa vindt de uitwisseling van AIS-berichten plaats via het SafeSeaNet-systeem (SSN).

b) Het systeem voor de uitwisseling van maritieme informatie van de Unie (SafeSeaNet)

Het systeem voor de uitwisseling van maritieme informatie van de Unie (Union Maritime Information and Exchange System — SSN) ([5]) is een sectoroverschrijdend en grensoverschrijdend systeem voor het delen en uitwisselen van informatie, dat geïntegreerde maritieme diensten levert met het oog op maritieme veiligheid, haven- en maritieme beveiliging, bescherming van het mariene milieu en efficiëntie van zeevaart en zeevervoer, alsmede omgevingsbewustzijn op zee en maritieme bewaking; het systeem verbindt maritieme autoriteiten uit heel Europa via een netwerk voor de uitwisseling van maritieme gegevens. Het SSN omvat vaartuiginformatie van AIS, systemen voor verplichte rapportagesystemen (Mandatory Reporting Systems — MRS), gegevens over havenaanlopen, gevaarlijke en verontreinigende goederen, beveiliging, afval en ladingresiduen, en informatie over veiligheidsgerelateerde incidenten.

Het EMSA is verantwoordelijk voor de ontwikkeling, de exploitatie en het onderhoud van het centrale SSN-systeem en werkt op operationele basis samen met gebruikers.

c) Satelliet-AIS

Satellieten kunnen ook AIS-positieberichten ontvangen. De uitwisseling van AIS-informatie per satelliet, via commerciële aanbieders, heeft het geografische bereik waarbinnen schepen kunnen worden gevolgd, vergroot; in een dergelijk geval worden de gegevens in minder dan een uur verstrekt.

De AIS-satellietgegevens die via het EMSA beschikbaar zijn en met het EFCA en Frontex worden gedeeld, hebben een wereldwijde dekking.

d) Identificatie en volgen van schepen op lange afstand

Identificatie en volgen van schepen op lange afstand (Long Range Identification and Tracking — LRIT) is een wereldwijd systeem voor de identificatie en tracering van schepen op basis van satellietcommunicatie. Volgens de voorschriften van de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) zenden passagiersschepen, vrachtschepen (300 brutoton en meer) en mobiele offshorebooreenheden op internationale reizen om de zes uur verplichte positiemeldingen. Het EMSA beheert het LRIT-CDC (LRIT Cooperative Data Centre — LRIT-coöperatief datacentrum), door middel waarvan gebruikers van "aan het LRIT-CDC van de EU deelnemende landen" toegang kunnen krijgen tot LRIT-informatie over wereldwijd onder hun vlag varende vaartuigen.

De lidstaten ontvangen de verplichte positiemeldingen gratis, aangezien de gerelateerde kosten uit de EU-begroting worden betaald door het EMSA. Er bestaat een regeling op grond waarvan de lidstaten ervoor kunnen kiezen gegevens over onder hun vlag varende schepen kosteloos met andere lidstaten te delen.

([5]) Bij Richtlijn 2002/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2002 betreffende de invoering van een communautair monitoring en informatiesysteem voor de zeescheepvaart en tot intrekking van Richtlijn 93/75/EEG van de Raad (PB L 208 van 5.8.2002, blz. 10) (later gewijzigd), is een communautair monitoring- en informatiesysteem voor de zeescheepvaart ingesteld "om de veiligheid en efficiëntie van het zeeverkeer [...] te verhogen om de reactie van de autoriteiten beter op incidenten, ongevallen en potentieel gevaarlijke situaties op zee — opsporings- en reddingsoperaties inbegrepen — te verbeteren, en om tot een betere voorkoming en opsporing van verontreiniging door schepen bij te dragen".

Voorts kunnen gebruikers van "aan het LRIT-CDC van de EU deelnemende landen" op verzoek maar tegen betaling gegevens ontvangen over vaartuigen die onder om het even welke vlag naar of binnen duizend zeemijl van de EU-wateren varen.

e) Maritieme centrale referentiedatabanken van het EMSA

Het EMSA beheert verscheidene maritieme centrale databanken. Van bijzonder actueel belang (ook met betrekking tot het Europees maritiem éénloketsysteem (European Maritime Single Window environment, EMSWe)) zijn de centrale gegevensbank van organisaties (Central Organisation Database — COD), de centrale Hazmat-databank (Central Hazmat Database — CHD) en de centrale scheepsdatabank (Central Ship Database — CSD).

De COD slaat informatie op over publieke organisaties, zoals lokale en nationale autoriteiten die betrokken zijn bij het SafeSeaNet-ecosysteem. Het oorspronkelijke doel van de COD was te fungeren als Shore-based Traffic Monitoring Infrastructure Database (STMID), die het eenvoudiger en gemakkelijker maakt informatie uit te wisselen over autoriteiten en kuststations die door de lidstaten zijn aangewezen op grond van artikel 22 van Richtlijn 2002/59/EG betreffende de invoering van een communautair monitoring- en informatiesysteem voor de zeescheepvaart.

De CSD kan worden gebruikt voor kruiscontroles van scheepsidentiteitsgegevens (IMO-nummer, MMSI-nummer, naam, roepnaam en vlag) die zijn opgeslagen in nationale scheepsdatabanken of die van rapporterende partijen zijn ontvangen. Scheepsgegevens (bv. tonnage, lengte, breedte) zijn ook beschikbaar als de betrokken belanghebbenden deze gegevens verstrekken. De CSD wordt gehost door het EMSA en biedt een gemeenschappelijke dienst voor interne EMSA-gebruikers en alle lidstaten.

Het hoofddoel van de CHD is de kwaliteit van de rapportage over gevaarlijke en verontreinigende goederen in het SafeSeaNet-systeem te verbeteren. Ze bevat een uitgebreide lijst van alle gevaarlijke en verontreinigende goederen die moeten worden aangemeld uit hoofde van Richtlijn 2002/59/EG betreffende de invoering van een communautair monitoring- en informatiesysteem voor de zeescheepvaart, zoals gewijzigd ([6]). Ze biedt ook toegang tot de databank van mariene chemische informatiebladen (MAR-CIS) met de bijbehorende gevaren en risico's van gevaarlijke en verontreinigende producten. De CHD is toegankelijk voor de autoriteiten van de lidstaten, het bedrijfsleven en het grote publiek.

f) Visserijspecifieke gegevens en informatie

In het kader van de gezamenlijke inzetplannen en uit hoofde van internationale verplichtingen ontvangt het EFCA een reeks visserijgerelateerde gegevens en diensten van de bevoegde autoriteiten van de lidstaten en van internationale organisaties.

— Volgsysteem voor vaartuigen

Het volgsysteem voor vaartuigen (VMS) is een satellietvolgsysteem dat op gezette tijden gegevens verstrekt aan de visserijautoriteiten van de vlaggenstaat over de locatie, koers en snelheid van vissersvaartuigen. In de EU is het gebruik van dit systeem verplicht voor vissersvaartuigen met een lengte over alles van twaalf meter of meer ([7]).

De vissersvaartuigen zijn uitgerust met een niet-manipuleerbare terminal aan boord. Deze terminal ontvangt per satelliet positiegegevens voor wereldwijde satellietnavigatiesystemen (Global Navigation Satellite Systems — GNSS) en zendt de VMS-gegevens, gewoonlijk om de een of twee uur (maximaal), per satelliet door naar een land-grondstation (Land Earth Station — LES) voor verdere transmissie naar het betrokken visserijmonitoringcentrum. Het systeem is ontworpen om volledig automatisch te functioneren, zonder dat er manuele invoer nodig is.

VMS wordt gebruikt om de bijna-realtime en historische posities van een vissersvaartuig te controleren om te voldoen aan de regels inzake vangstgegevens, om de uitvoering van de wetgeving inzake illegale, ongemelde en ongereglementeerde visserijactiviteiten (IOO-visserij) te ondersteunen en om te helpen met kustwachttaken. In het kader van de gezamenlijke inzetplannen ontvangt het EFCA VMS-gegevens van alle bij elk gezamenlijk inzetplan betrokken EU-lidstaten. De lidstaten zenden het EFCA ook VMS-gegevens toe die zij hebben ontvangen van vaartuigen van derde landen die in hun wateren mogen vissen.

Aangezien het EFCA ook gezamenlijke inzetplannen in internationale wateren coördineert, sturen organisaties voor visserijbeheer VMS-gegevens naar het EFCA van vissersvaartuigen van derde landen die in deze gebieden actief zijn.

([6]) Richtlijn 2002/59/EG.

([7]) Er gelden vrijstellingen overeenkomstig artikel 9, lid 5, van Verordening (EG) nr. 1224/2009 van de Raad van 20 november 2009 tot vaststelling van een communautaire controleregeling die de naleving van de regels van het gemeenschappelijk visserijbeleid moet garanderen, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 847/96, (EG) nr. 2371/2002, (EG) nr. 811/2004, (EG) nr. 768/2005, (EG) nr. 2115/2005, (EG) nr. 2166/2005, (EG) nr. 388/2006, (EG) nr. 509/2007, (EG) nr. 676/2007, (EG) nr. 1098/2007, (EG) nr. 1300/2008, (EG) nr. 1342/2008 en tot intrekking van Verordeningen (EEG) nr. 2847/93, (EG) nr. 1627/94 en (EG) nr. 1966/2006 (PB L 343 van 22.12.2009, blz. 1).

— Elektronisch registratie- en meldsysteem

Het elektronisch registratie- en meldsysteem (ERS) wordt gebruikt voor de automatische uitwisseling van visserijactiviteitsgegevens. De vissersvaartuigen rapporteren deze gegevens aan de nationale autoriteiten van de vlaggenstaat en ze worden via het ERS uitgewisseld aan de hand van een standaardformat en een protocol tussen de vlaggenstaat en andere partijen (kuststaat, controlestaat, EFCA). Het ERS is in gebruik voor EU-visserijlogboeken (met inbegrip van vangst- en aanlandingsaangiften enz.) en het EFCA ontvangt gegevens voor een vooraf opgestelde lijst van vaartuigen.

4.2. **Op aardobservatie gebaseerde bronnen**

a) Dienst voor maritieme bewaking van Copernicus

b) SAR-satellietbeelden (Synthetic Aperture Radar — radar met synthetische apertuur)

SAR-sensoren gebruiken microgolffrequenties om terugverstrooiingsmetingen van het gedetecteerde aardoppervlak (zee of land) te verrichten. De beelden kunnen worden verkregen ongeacht de weersomstandigheden en het wolkendek, en op elk moment van de dag of nacht.

SAR-beelden van de oceaan hangen sterk af van ruwheid van het zeeoppervlak veroorzaakt door windstress. Door golfhoogten te meten, vertonen de resulterende beelden elementen die opvallen tegen de achtergrond; zo zien schepen en andere door de mens gecreëerde structuren eruit als heldere vlekken, terwijl olielozingen of gebieden met zeer weinig wind er als donkere vormen uitzien.

c) Optische satellietbeelden

Optische beelden kunnen een schat aan informatie opleveren in verschillende spectraalbanden. Ze zorgen voor een gemakkelijkere beeldinterpretatie en objectidentificatie dankzij de combinatie van RGB-frequenties (rood, groen, blauw) en een hoger contrast, zij het met een zeer grote afhankelijkheid van zonlicht en weersomstandigheden. Optische sensoren kunnen 's nachts of bij bewolking geen beelden vastleggen.

d) Monitoringdienst voor het mariene milieu van Copernicus ([8])

e) Oceanografische satellietproducten

Sommige Sentinel-satellieten zijn gewijd aan oceaanmonitoring met instrumenten zoals hoogtemeters, radiometers en optische instrumenten met specifieke spectraalbanden. Deze drie soorten sensoren (aan boord van bijvoorbeeld Sentinel-3 en Sentinel-6) bieden referentiewaarnemingen om informatie over de toestand en de fysica van de oceanen af te leiden met het oog op het opstellen van oceaanprognoses: stromingen, golven, zeeniveau, zee-ijs, temperatuur, zoutgehalte. In combinatie met verscheidene bronnen van optische beelden leveren zij ook waarnemingen op van de biogeochemische waarden van de zee (ook voor gerelateerde voorspellingen).

4.3. **Bronnen op basis van luchtvaartplatforms**

a) Op afstand bestuurde luchtvaartuigen

De diensten voor op afstand bestuurde luchtvaartuigen (Remotely Piloted Aircraft Systems — RPAS) helpen bij maritieme bewakingsoperaties en ondersteunen autoriteiten die betrokken zijn bij kustwachttaken van de lidstaten en EU-agentschappen, zoals:

— opsporing van maritieme verontreiniging en emissiemonitoring;

— opsporing van illegale visserij, bestrijding van drugshandel, en illegale immigratie;

— steun voor operaties ter bestrijding van mariene verontreiniging;

— opsporings- en reddingsoperaties;

— ondersteuning van rechtshandhavingsactiviteiten.

RPAS worden gebruikt als aanvullend instrument in de algehele bewakingsketen en kunnen lang vliegen (meer dan tien uur, afhankelijk van het systeem). Dit maakt het mogelijk grote gebieden te monitoren en RPAS kunnen zo nodig zowel overdag als 's nachts "ter plaatse" blijven.

De huidige RPAS-vloot van EMSA omvat systemen voor verticale start en landing (vertical-take-off-and-landing — VTOL) en RPAS met vaste vleugels, waarvan sommige gebruikmaken van satellietcommunicatie om operaties buiten radiobereik mogelijk te maken. VTOL-RPAS zijn bijzonder nuttig voor visserijcontrole, monitoring van de emissies

([8]) http://marine.copernicus.eu/about-us/about-your-copernicus-marine-service/

van schepen (gebruik van "sniffers" in de pluim van een schip) en bestrijding van verontreiniging. Afhankelijk van hun maximale laadmassa kunnen RPAS een reeks sensoren meedragen, zoals optische en/of infraroodvideocamera's voor dag-/nachtbewaking, infraroodstraling (IR) en/of radarsensoren voor scheeps- en olievlekdetectie.

De livevideostreams en -gegevens die via RPAS worden verzameld, worden verspreid via een webgebaseerd RPAS-datacentrum, dat toegang vanaf de werkplek en/of op afgelegen locaties mogelijk maakt. De gegevens worden samengevoegd met het maritieme beeld dat al beschikbaar is door de integratie van andere maritieme bewakingsdiensten.

b) Bronnen op basis van bemande luchtvaartuigen

De bemande diensten maken realtimemonitoring mogelijk van onder meer de aandachtsgebieden "voor de grens", waarbij de bewakingsgegevens onmiddellijk tijdens de operatie ter beschikking van de aanvragers worden gesteld.

Realtime video- en informatiestromen worden geleverd door sensoren die op het luchtplatform zijn geïnstalleerd en rechtstreeks worden doorgezonden naar de monitoringkamer en partnercoördinatiecentra in de EU.

Het primaire doel is steun te verlenen aan de nationale autoriteiten van lidstaten en geassocieerde Schengenlanden die betrokken zijn bij kustwachttaken, EU-agentschappen en -entiteiten met bewakings- en monitoringactiviteiten binnen een specifiek aandachtsgebied, waarbij de nadruk ligt op de gebieden voor de EU-grenzen.

Multifunctionele bewaking vanuit de lucht ondersteunt gebruikers die betrokken zijn bij:

— maritieme bewakingsactiviteiten in verband met kustwachttaken;

— opsporing van schepen in nood, initiëren van opsporings- en reddingsoperaties, en andere bijdragen ter ondersteuning van nationale opsporings- en reddingsautoriteiten op verzoek;

— bestrijding van illegale migratie en grensoverschrijdende criminaliteit.

Frontex en het EFCA verlenen deze diensten via een gezamenlijke interinstitutionele kaderovereenkomst.

4.4. **Andere belangrijke gegevensbronnen**

a) Meteorologische-oceanografische gegevens

Een reeks meteorologische-oceanografische gegevens is beschikbaar en is geïntegreerd in EMSA-systemen. De gegevensreeksen worden hieronder beschreven.

— Het Europees marien observatie- en datanetwerk (EMODNet) ([9]) biedt toegang tot gegevens van meer dan 1 500 in-situplatforms. De informatie is gegeolokaliseerd en ingedeeld naar type platform.

— De Europese Organisatie voor de Exploitatie van Meteorologische Satellieten (Eumetsat) ([10]) biedt toegang tot meteorologische satellieten die oceanen met grove resolutie observeren, maar in realtime, specifiek voor weervoorspellingsdiensten en monitoring van het oceaanoppervlak.

— De monitoringdienst voor het mariene milieu van Copernicus (CMEMS) verzamelt satelliet-, weers- en in-situgegevens om operationele oceaanvoorspellingsdiensten te leveren voor de blauwe oceaan (temperatuur, stromingen, zeeniveau, wind, golven), de witte oceaan (meer dan tien zee-ijsparameters, waaronder concentratie, dikte, drift en ijsbergen) en de groene oceaan (bv. chlorofyl, plankton, optische eigenschappen, nutriënten, koolstofgerelateerde producten en chemische stoffen zoals ijzer, fosfaat, nitraat).

— De atmosfeermonitoringdienst van Copernicus (ECAMS) ([11]) verstrekt voorspellingen ten aanzien van de verschillende lagen van de atmosfeer wat betreft het gehalte aan

— zwaveldioxide,

— stikstofdioxide,

— koolstofdioxide.

([9]) www.emodnet.eu/what-emodnet
([10]) www.eumetsat.int/website/home/AboutUs/WhoWeAre/index.html
([11]) https://www.ecmwf.int/en/about/what-we-do/environmental-services/copernicus-atmosphere-monitoring-service

b) Aanvullende scheepsgerelateerde en reisinformatie

De lidstaten wisselen ook aanvullende gegevens uit (over schepen, reizen, inspecties en andere daarmee verband houdende informatie) via de EMSA-systemen. Het gaat daarbij onder meer om: inspectiegegevens en waarschuwingen in verband met internationale of EU-regelgeving (Thetis, Thetis-EU); verslagen over ongevallenonderzoek (EMCIP); gegevens betreffende de certificering van zeevarenden (STCW-IS); goedkeuring van de uitrusting van zeeschepen (MarED); meldingen van aankomst in en vertrek uit de haven, vervoer van gevaarlijke goederen en incidentenmeldingen (SafeSeaNet).

4.5. **Instrumenten voor gegevensanalyse en visualisatie**

Zoals eerder is vermeld, is het noodzakelijk gegevens en bijbehorende databanken te exploiteren en te visualiseren. Hieronder volgt een lijst van enkele van de ter zake relevante instrumenten en platforms.

a) Algoritmen voor automatische gedragsmonitoring van het gedrag (Automated Behaviour Monitoring — ABM)/ anomalieëndetectiedienst

ABM's zijn op algoritmen gebaseerde instrumenten voor het analyseren van de posities van schepen om specifiek scheepsgedrag op te sporen en de relevante exploitant te waarschuwen. Tot op heden zijn meer dan twintig algoritmen ontwikkeld, waaronder algoritmen voor het binnenvaren van een aandachtsgebied, een contact tussen twee schepen op zee en een schip dat de kust nadert. Alle ABM's kunnen rechtstreeks door de gebruiker worden geselecteerd en geconfigureerd; exploitanten worden automatisch in realtime gewaarschuwd per e-mail of via de grafische gebruikersinterface van SafeSeaNet (SafeSeaNet Ecosystem Graphical User Interface — SEG).

ABM's worden gebruikt door een steeds groter aantal EU-lidstaten en -organen in verschillende operationele contexten, zoals visserijcontrole, grenscontrole, beveiliging, veiligheid van het zeeverkeer, kustbescherming en milieubescherming.

ABM's zijn via de geïntegreerde maritieme diensten (Integrated Maritime Services — IMS) van het EMSA beschikbaar voor de lidstaten en het EFCA. Het bijbehorende platform is de "SEG". ABM's worden ook via de rapportagetoepassing voor gezamenlijke operaties (JORA — Joint Operation Reporting Application) op systeem-naar-systeembasis aan Frontex verstrekt. Op het Frontex-platform staan zij bekend als de anomalieëndetectiedienst ("Anomaly Detection Service").

b) Aardobservatieproducten met toegevoegde waarde

Producten met toegevoegde waarde helpen de gebruikers door bijzonder waardevolle informatie te extraheren uit de basisbeeldproducten, zodat de autoriteiten sneller en efficiënter analysen op hoger niveau kunnen verrichten van voorwerpen, elementen of activiteiten op zee. De producten met toegevoegde waarde kunnen worden geleverd als een laag boven op het oorspronkelijke satellietbeeld of als afzonderlijke informatielaag, bijvoorbeeld een vectorlaag, of als voorspelling of als een klimaatheranalyse/voorspelling. De producten met toegevoegde waarde die momenteel aan de gebruikers worden aangeboden, zijn onder meer:

— detectie van vaartuigen;

— detectie van elementen;

— detectie van activiteiten;

— detectie van olielekken;

— informatie over wind en golven.

Deze aardobservatieproducten met toegevoegde waarde zijn via het IMS van het EMSA beschikbaar voor de lidstaten en het EFCA. Zij kunnen voor de lidstaten en het EFCA gratis zijn op het punt van gebruik, aangezien financiering kan worden gedekt door de dienst voor maritieme bewaking van Copernicus met behulp van de monitoringdienst voor het mariene milieu van Copernicus ([12]). Ze kunnen worden weergegeven in de SEG en kunnen ook via JORA op systeem-naar-systeembasis aan Frontex worden verstrekt. Op het Frontex-platform staan zij bekend als de vaartuigdetectiedienst (Vessel Detection Service — VDS) en de activiteitsdetectiedienst (Activity Detection Service).

c) Vaartuigcorrelatie op basis van aardobservatie

Vaartuigdetecties op basis van SAR en optische beelden worden in correlatie gebracht met vaartuiggegevens (bv. AIS-, LRIT- en VMS-gegevens). Dit kan een overzicht geven van welke vaartuigen in een bepaald gebied rapporteren en welke niet. Deze informatie wordt weergegeven in twee vectorlagen:

— VDS gecorreleerd met meldingsgegevens van vaartuigen (een door de satelliet gedetecteerd vaartuig kan worden gekoppeld aan meldingsgegevens van vaartuigen en bijgevolg worden geïdentificeerd), en

— VDS niet gecorreleerd met meldingsgegevens van vaartuigen (een vaartuig dat door de satelliet wordt gedetecteerd, kan niet worden gekoppeld aan meldingsgegevens van vaartuigen, waardoor identificatie van het vaartuig niet mogelijk is).

([12]) https://marine.copernicus.eu/access-data/myocean-viewer

Gebruikers ontvangen alleen correlaties van meldingsgegevens van vaartuigen waarvoor zij de nodige toegangsrechten hebben gekregen.

4.6. **Andere informatieplatforms betreffende maritieme aangelegenheden**

De agentschappen hebben verschillende informatieplatforms ontwikkeld op basis van de behoeften van hun specifieke gebruikersgemeenschappen en mandaten. Deze platforms integreren, afhankelijk van de behoeften en toegangsrechten, een aantal van de hierboven beschreven gegevens en instrumenten. De belangrijkste platforms zijn:

a) EFCA: Het IMS van het EFCA geeft een geïntegreerd beeld van het maritiem bewustzijn, dat specifiek is toegesneden op visserijcontrole, en dat de visserijcontroleactiviteiten van de lidstaten ondersteunt. Het is gemaakt en wordt verder ontwikkeld via de door het EMSA ontwikkelde SEG.

Het IMS van het EFCA is in staat om reeksen positiegegevens die zijn verzameld via kanalen zoals VMS, terrestrische AIS en satelliet-AIS, alsook LRIT- en VDS-rapporten en satellietbeelden die worden geleverd via de dienst voor maritieme bewaking van Copernicus, in realtime te integreren en te gebruiken.

De applicatie omvat een breed scala aan functionaliteiten en reeksen referentiegegevens en kan inspelen op specifieke visserijcontroletaken. Deze taken variëren van monitoring van visserijactiviteiten in de wateren van de EU en van regionale organisaties voor visserijbeheer (ROVB's) tot het verschaffen van een betrouwbare bron van wereldwijde historische informatie over verplaatsingen van vaartuigen (niet beperkt tot vissersvaartuigen) ten behoeve van de verificatie van IOO-vangstcertificaten (IOO-verordening ([13])).

Daarnaast maakt de integratie van visserijspecifieke informatie over maritieme grenzen en visserijgebieden en, belangrijker nog, over specifieke kenmerken van visserijactiviteiten van vissersvaartuigen — zoals vaartuigtypes van de Voedsel- en Landbouworganisatie (FAO), vistuigtypes, externe markeringen in het EU-vlootregister en informatie over vismachtigingen — geavanceerde filter- en zoekfuncties mogelijk. Tot de vele functionaliteiten behoren onder meer:

— Slim zoeken en geavanceerd zoeken:

Slim zoeken van schepen in realtime, met behulp van verschillende identificatienummers. Geavanceerd zoeken naar een bredere reeks kenmerken (bv. vistuigtype, het identificatienummer van de Internationale Commissie voor de instandhouding van tonijn in de Atlantische Oceaan) die toegang geeft tot historische posities.

— Enkele en meervoudige tracering:

Realtime- en/of historische tracering is mogelijk voor enkele of meerdere vaartuigen.

Hoogfrequente positiegegevens en de capaciteit om verschillende positiegegevensbronnen samen te voegen maken een uitgebreide monitoring van de activiteiten mogelijk (bv. overladings- en visserijactiviteiten, monitoring van toegang).

— Geautomatiseerde gedragsmonitoring:

ABM-waarschuwingen zijn gebaseerd op specifieke algoritmen die zijn vastgesteld op basis van operationele behoeften. ABM's zijn bijzonder nuttig voor het opsporen van vaartuigen die gesloten gebieden (bv. realtimesluitingen) binnenvaren of van bepaalde gedragingen (bv. overlading).

— Exporteren en uploaden:

De resultaten van zoekopdrachten zoals tracering, het zoeken naar vaartuigen en ABM-waarschuwingen kunnen in verschillende formats worden geëxporteerd. Vaartuigposities en gebiedsbestanden kunnen worden geïmporteerd en aan bestaande vaartuigen worden gekoppeld;

b) EMSA: Voor de meeste gebruikersgemeenschappen is de SEG het belangrijkste platform voor de visualisering van SafeSeaNet en de geïntegreerde maritieme diensten, met inbegrip van geautomatiseerde gedragsmonitoring. De geïntegreerde maritieme diensten zijn toegankelijk via de online grafische gebruikersinterface SEG, die beschikbaar is voor desktops, laptops en mobiele apparaten (via de IMS-app). Deze diensten zijn ook beschikbaar op systeem-naar-systeeminterfaces, die gebruikers in staat stellen geïntegreerde gegevens op hun eigen systemen te bekijken en waarschuwingen te ontvangen voor specifieke vooraf vastgestelde bewakingsgevallen.

([13]) Verordening (EG) nr. 1005/2008 van de Raad van 29 september 2008 houdende de totstandbrenging van een communautair systeem om illegale, ongemelde en ongereglementeerde visserij te voorkomen, tegen te gaan en te beëindigen (IOO-verordening), tot wijziging van Verordeningen (EEG) nr. 2847/93, (EG) nr. 1936/2001 en (EG) nr. 601/2004 en tot intrekking van Verordeningen (EG) nr. 1093/94 en (EG) nr. 1447/1999 EEC(PB L 286 van 29.10.2008, blz. 1).

— SEG-platform:

Het SEG-platform verzamelt en combineert veel verschillende soorten gegevens, waaronder gegevens die door de eindgebruiker worden verstrekt, om een zo volledig en actueel mogelijk maritiem beeld te geven. Dit biedt een dienst op maat die specifiek is toegesneden op de behoeften van de gebruiker, en de gegevens kunnen gemakkelijk en selectief worden gedeeld op basis van een reeks unieke mogelijkheden.

— Gegevensbronnen:

Gegevens worden gehaald uit: volgsystemen voor vaartuigen (terrestrische AIS, LRIT en VMS); een wereldwijde AIS-satellietstroom; satellietbeelden van aardobservatie en aanverwante producten; een verbeterde zoek- en reddingsfunctie (E-Sarsurpic); aanvullende scheeps- en reisinformatie (met betrekking tot gevaarlijke stoffen, havens, afval, veiligheid en incidenten); nautische kaarten; en meteorologische-oceanografische gegevens. Zie de delen 4.1, 4.2 en 4.3 voor meer details.

— Gegevens die verschillende functies vervullen:

Geïntegreerde maritieme diensten worden aangeboden aan alle maritieme autoriteiten en voorzien in de behoeften van gebruikers met een breed scala aan verschillende functies. Gebruikers kunnen relevante en functiespecifieke informatie delen met andere nationale, regionale en internationale autoriteiten voor missies op zee.

— Gegevens van gebruikers:

Gebruikers kunnen ook hun eigen gegevens verstrekken, die kunnen worden gecorreleerd met andere gegevens, en vervolgens kunnen worden teruggestuurd naar deze gebruikers en naar degenen met wie zij de gegevens willen delen.

— Schaal en geografische dekking:

Er kunnen verschillende niveaus van gedetailleerdheid worden gedeeld op verschillende geografische schalen (nationaal, regionaal en internationaal). Gebruikers kunnen kiezen voor een algemeen overzicht of specifieke gegevens over de gebieden die hen het meest aangaan. Zij kunnen ook een specifiek tijdstip in het verleden opzoeken, tot 36 maanden terug in de tijd.

— Beheer van toegangsrechten:

Het verspreidingsbeleid wordt vastgesteld door de eigenaars van de gegevens en informatie, met inachtneming van complexe situaties op het gebied van het beheer van toegangsrechten.

— Geautomatiseerde gedragsmonitoring:

Het op algoritmen gebaseerde ABM-systeem analyseert de posities van schepen om abnormaal en specifiek vaartuiggedrag te detecteren. Gebruikers worden automatisch en in realtime gewaarschuwd wanneer bepaalde gedragspatronen worden gedetecteerd.

Daarnaast is het belangrijkste platform voor het beheer van aardobservatieproducten het datacentrum voor aardobservatie. Voor operationele RPAS-gegevens is het belangrijkste platform het RPAS-datacentrum;

c) Frontex:

— Eurosur:

Overeenkomstig Verordening (EU) 2019/1896 betreffende de Europese grens- en kustwacht is het Europees grensbewakingssysteem (Eurosur) het kader voor informatie-uitwisseling en samenwerking tussen Europese grens- en kustwachten bij het uitvoeren van grensbeheertaken. Het bestaat uit verschillende elementen, waaronder een verscheidenheid aan Fusion Services van Eurosur (EFS), die bijdragen tot de compilatie van het Europees situatiebeeld (ESP) en de lidstaten ondersteunen bij het definiëren van hun nationale situatiebeeld (NSP). Zij zijn gebaseerd op de gemeenschappelijke toepassing van bewakingsinstrumenten en samenwerking tussen agentschappen op EU-niveau, met inbegrip van de verlening van Copernicus-beveiligingsdiensten (grensbewakingsdienst van Copernicus).

EFS verzamelt gegevens uit diverse gegevensbronnen en platformen en bundelt en verbindt ze tot op maat gesneden informatiediensten op het gebied van Europees geïntegreerd grensbeheer. Deze diensten worden vervolgens verleend aan autoriteiten en andere partners in EU-lidstaten en geassocieerde Schengenlanden.

— JORA:

Als onderdeel van Eurosur wordt de rapportagetoepassing voor gezamenlijke operaties (JORA) gebruikt voor het beheer van gegevensstromen en de uitwisseling van gevoelige en niet-gevoelige niet-gerubriceerde gegevens tussen Frontex en zijn interne en externe belanghebbenden.

Frontex introduceerde JORA als een webgebaseerde oplossing voor operationele informatie-uitwisseling in januari 2011 en sinds die tijd is de toepassing voortdurend doorontwikkeld en zijn in de loop der jaren nieuwe functies toegevoegd. Het is nu een geavanceerde oplossing voor informatie-uitwisseling, die operationele statistieken en persoonsgegevens omvat, en verschillende Fusion Services van Eurosur verleent aan systeemgebruikers. Meer dan een half miljoen meldingen zijn verzameld via JORA, waarmee een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan het Europees situatiebeeld.

5. CATALOGUS CAPACITEITSOPBOUW EN OPLEIDING

5.1. **Capaciteitsopbouw en opleiding**

Gemeenschappelijke, gestandaardiseerde en vergelijkbare programma's voor capaciteitsopbouw en opleiding zijn van cruciaal belang voor een efficiënte en doeltreffende samenwerking van de kustwacht. Om een begin te maken met de aanpak van de uitdagingen in verband met onderwijs en opleiding op dit gebied, heeft het directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij van de Commissie tussen 2015 en 2019 een project gefinancierd voor kustwachtacademies ([14]) (European Coast Guard Functions Academies Network — ECGFA Net).

Het voornaamste doel van dit project was de onderwijssamenwerking op het gebied van kustwachttaken te verbeteren, de interoperabiliteit en samenwerking tussen de verschillende instanties die deze taken uitvoeren te vergemakkelijken en de samenhang en doeltreffendheid van deze activiteiten te verbeteren. Het project omvatte een uitwisselingsprogramma (met inbegrip van een uitwisselingsprogramma voor functionarissen op de werkplek en een opleidingsprogramma voor andere autoriteiten), de ontwikkeling van een sectoraal kwalificatiekader (SQF) en de ontwikkeling van een speciaal portaal.

Het SQF heeft tot doel kustwachtacademies de middelen te verschaffen om kwalificaties met elkaar te vergelijken. Het is een vrijwillig kader om te beschrijven wat de houders van verschillende kwalificaties geacht worden op bepaalde niveaus te weten, te begrijpen en te doen om taken in verband met kustwachtfuncties uit te voeren ([15]). Het SQF zou derhalve als basis kunnen dienen voor de ontwikkeling van onderwijs- en capaciteitsopbouwprogramma's voor kustwachtacademies op het gebied van samenwerking en gemeenschappelijke operaties van de kustwacht. Het SQF is beschikbaar op het opleidingsportaal voor Europese kustwachtfuncties ([16]).

Aangezien capaciteitsopbouw en opleiding een van de vijf kustwachtsamenwerkingsgebieden vormen, zijn de drie agentschappen de relevante projectuitkomsten en -resultaten in hun bestaande samenwerkingskader aan het integreren.

5.2. **Opleidingscatalogus**

Het belangrijkste doel van de opleidingscatalogus is een lijst te verstrekken van alle opleidingen die momenteel door de drie agentschappen worden georganiseerd. Zoals gevraagd door de lidstaten bevat de catalogus alle beschikbare cursussen en niet alleen die waarbij twee of meer van de agentschappen betrokken zijn. In voorkomend geval wordt in de lijsten ook het relevante samenwerkingsgebied voor die opleidingscursus vermeld.

Een kort overzicht helpt gebruikers na te gaan of de beschikbare cursus aansluit bij hun behoeften. Dit overzicht bevat een of meer van de volgende elementen:

— het doel van de cursus;

— de doelstellingen van de cursus, en

— de doelgroep van de cursus.

De catalogus (beschikbaar via het specifieke onlineplatform) is opgesplitst tussen cursussen die fysiek worden verstrekt en cursussen die worden verstrekt via een van de opleidingsplatforms voor e-learning van de agentschappen ([17]). Het begin van elk onderdeel van de catalogus omvat weblinks, waarmee gebruikers nadere details over elk van de vermelde cursussen kunnen bekijken, met inbegrip van nadere informatie over de toegang tot of het indienen van aanvragen voor die cursussen ([18]). Nadere informatie kan ook worden verkregen door contact op te nemen met het betrokken agentschap via het opgegeven e-mailadres.

([14]) Het project werd in drie fasen gefinancierd: EASME/EMFF/2014/1.2.1.1; EASME/EMFF/2016/1.2.1.11; en EASME/EMFF/2018/1.2.1.3.

([15]) https://ecgff-trainingportal.efca.europa.eu/pages/100-what-is-sqfcgf-and-its-purpose

([16]) https://ecgff-trainingportal.efca.europa.eu/pages/99-visual-tool-of-the-sqfcgf

([17]) Als gevolg van de pandemie in 2020 zijn bepaalde cursussen omgevormd tot webinars.

([18]) Frontex-opleidingen worden voornamelijk georganiseerd om de inzet van leden van het team van de Europese grens- en kustwacht voor te bereiden. Van de lidstaten wordt daarom verwacht dat zij reageren op de oproep tot aanwijzing van deelnemers en op uitnodigingen die zij ontvangen, en niet vooraf aangeven welke voorkeuren zij hebben voor het volgen van verschillende opleidingscursussen.

Enkele van de opleidingscursussen zijn ontwikkeld door twee, of zelfs alle drie de agentschappen, en voor de organisatie ervan worden mogelijk lesgevers en/of faciliteiten van elk van de agentschappen ter beschikking gesteld. Het is ook de bedoeling dat er mettertijd meer gezamenlijke opleidingscursussen worden ontwikkeld in aanvulling op die welke reeds worden aangeboden.

Zoals hierboven is vermeld, worden in de opleidingscatalogus nadere bijzonderheden over al deze cursussen verstrekt, die beschikbaar zullen zijn op het onlineplatform.

6. CATALOGUS VAN RICHTSNOEREN EN HANDLEIDINGEN VOOR BESTE PRAKTIJKEN

De catalogus van richtsnoeren en handleidingen voor beste praktijken is erop gericht een uitgebreide lijst te bieden van alle dergelijke documenten die binnen de drie agentschappen beschikbaar zijn, en niet enkel die waarbij twee of meer agentschappen betrokken zijn, en van richtsnoeren die beschikbaar zijn in het kader van kustwachtsamenwerkingsfora. De catalogus biedt gebruikers van de handleiding een kort overzicht van elk document.

In dit verband kan het door het ECGFF ontwikkelde conceptuele model van multifunctionele maritieme operaties (MMO) relevant zijn voor het delen van capaciteit, voor het plannen en uitvoeren van operaties met verschillende doeleinden, en voor het delen van middelen en andere capaciteiten, voor zover die activiteiten door de betrokken instanties worden gecoördineerd en door de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten worden goedgekeurd.

De catalogus, die door het EFCA in nauwe samenwerking met de andere twee agentschappen en de Commissie wordt beheerd, zal beschikbaar zijn op een onlineplatform en bevat een weblink waarop meer informatie kan worden geraadpleegd.

7. REGIONALE/INTERNATIONALE/BILATERALE/MULTILATERALE SAMENWERKING

In heel Europa bestaan er vele langlopende regionale/internationale/bilaterale/multilaterale samenwerkingsovereenkomsten en/of -mechanismen die een breed scala van maritieme kwesties bestrijken. De meeste van deze overeenkomsten hebben betrekking op een aantal aspecten van kustwachttaken. Bij vele ervan kunnen een aantal derde landen betrokken zijn omdat hun werkingssfeer verder reikt dan de Europese grenzen. Er bestaat ook een grote verscheidenheid aan meer lokale overeenkomsten en mechanismen tussen buurlanden op bilaterale of multilaterale basis.

De rechtsgrondslag, het toepassingsgebied, de complexiteit, de verplichtingen, de sancties enz. in verband met al deze mechanismen lopen sterk uiteen. Sommige kunnen een sterke rechtsgrondslag hebben met duidelijk omschreven verplichtingen en een beperkt aantal verdragsluitende partijen. Andere mechanismen kunnen vrijwillig zijn in termen van participatie, niet-bindend in termen van verplichtingen, en openstaan voor een brede groep belanghebbenden. De handleiding is niet bedoeld om de mechanismen te categoriseren of eventuele verplichtingen van deelnemers te kwantificeren, maar om een overzicht te geven van de mechanismen, het algemene werkterrein en de belanghebbenden ervan.

Om een idee te geven van de grote verscheidenheid aan dergelijke mechanismen, worden in de handleiding en de bijbehorende catalogi en factsheets enkele van de belangrijkste overeenkomsten, samen met een selectie van andere bilaterale en multilaterale regelingen, in kaart gebracht en in een lijst opgenomen. De lijst, die via het speciale onlineplatform zal worden verstrekt, omvat een beknopte beschrijving van elk mechanisme en een link naar de relevante website, indien van toepassing. Daarnaast worden ook de landen vermeld die deelnemen aan of geassocieerd zijn met elke overeenkomst.

Hoewel de lijst niet bedoeld is om een volledig beeld te geven van elke geldende overeenkomst, biedt zij wel een brede representatieve steekproef van hetgeen reeds is ontwikkeld en uitgevoerd. Een en ander reikt gebruikers van de handleiding elementen aan die als basis kunnen dienen voor de ontwikkeling van hun eigen mechanismen; dit is een kernbeginsel en een van de doelstellingen van de handleiding.

Vermeldenswaard is ook de maritieme veiligheidsstrategie van de Europese Unie, als een van de overkoepelende instrumenten van de EU voor maritiem multilateralisme. Ze bevordert een omvattende, sectoroverschrijdende en grensoverschrijdende, coherente en kostenefficiënte aanpak op Europees, regionaal en nationaal niveau.

Sinds de wijziging van hun oprichtingsverordeningen hebben de drie agentschappen initiatieven op het gebied van kustwachtsamenwerking op regionaal niveau ondersteund, zoals het ECGFF en het Forum voor kustwachttaken in het Middellandse Zeegebied (MCGFF).

Europees Forum voor kustwachttaken

Het Europees Forum voor kustwachttaken ([19]) is een zelfstandig, niet-bindend, vrijwillig, onafhankelijk en niet-politiek forum met ervaring op het gebied van grenstoezicht. Het brengt kustwachtautoriteiten uit 22 EU-lidstaten en twee met de Schengenruimte geassocieerde landen samen, alsook vertegenwoordigers van de EU-instellingen en -organen met bevoegdheden op het gebied van kustwachttaken van de EU.

De Commissie en de agentschappen hebben het ECGFF sinds zijn oprichting in 2009 ondersteund. Het forum heeft een roulerend voorzitterschap dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van een jaarprogramma dat aan het begin van het voorzitterschap wordt vastgesteld. De agentschappen ondersteunen de uitvoering van dit werkprogramma door samen thematische workshops te leiden.

De agentschappen nemen ook deel aan diverse specifieke projecten die door het ECGFF worden uitgevoerd om de continuïteit en compatibiliteit met hun werkzaamheden te waarborgen.

8. LANDENFACTSHEETS

8.1. Doel

Het belangrijkste doel van de landenfactsheets is een eenvoudig referentiedocument te verschaffen met de volgende informatie:

a) nationale contactpunten (POC) in ministeries en op strategisch niveau, met relevante contactgegevens, d.w.z. e-mailadres en telefoonnummer;

b) de ministeries/departementen/agentschappen/organisaties die betrokken zijn bij de verschillende kustwachttaken, samen met hun adres, 24/7-contactgegevens (telefoonnummer en e-mailadres) en website, indien van toepassing;

c) in de factsheets wordt ook aangegeven welke organisatie als "leidende" organisatie verantwoordelijk is voor elk van de kustwachttaken, samen met elke andere organisatie met een rol of verantwoordelijkheid met betrekking tot deze taken. Ook zullen ze aangeven of en wanneer deze "leidende" rol verandert, afhankelijk van de maritieme zone/jurisdictie (d.w.z. territoriale zeeën, aansluitende zone, exclusieve economische zone en volle zee);

d) een lijst van de verschillende regionale/internationale organisaties waaraan het land in kwestie deelneemt of waarbij het betrokken is.

De landenfactsheets zullen beschikbaar zijn via het speciale onlineplatform.

8.2. Actuele inhoud

De landenfactsheets zullen regelmatig moeten worden geactualiseerd, met name wanneer de lidstaten nieuwe of gewijzigde contactgegevens indienen. Dergelijke wijzigingen zullen worden aangebracht op het onlineplatform dat door het EFCA wordt beheerd in nauwe samenwerking met de andere twee agentschappen en de Commissie.

([19]) https://ecgff.emsa.europa.eu/